



Koca Orta Doğu'yu 3 kardeş karıştırmış

Filistin'de Yahudilerin kurduğu Nili örgütünün sırlarını ortaya çıkaran Prof. Dr. Necmettin Alkan "Orta Doğu'daki mevcut karmaşalara bu örgüt zemin hazırladı" diyor.

Saron, Alexander, Sara... İnanılmaz ama bugün Orta Doğu'da yaşanan birçok problemde Aaronsohn soyadlı bu üç kardeşin parmağı var. Bunu nereden mi biliyoruz? Prof. Dr. Necmettin Alkan, hakkında şimdiye kadar çok az şey yazılmış Nili isimli casusluk örgütünün sırlarını, tarihin tozlu arşivlerinden gün yüzüne çıkardı. Prof. Alkan'ın önceki günlerde raflardaki yerini alan "**Orta Doğu'da Casuslar Savaşı- Nili**" kitabı, 3 Yahudi kardeşin önderliğinde 1915'te kurulan örgütün Osmanlı ordusuna sızarak yaptığı akılalmaz casuslukları ve Orta Doğu'da bugün bile devam eden problemlerin fitilini ateşlemelerini ortaya koyuyor. Biz de Prof. Alkan'la kitabı ve Nili'ye dair bir sohbet gerçekleştirdik...

¥ Kitabın ortaya çıkışı biraz enteresan olmuş galiba. Yazmaya nasıl başladınız?

Yıllar önce Almanya'da doktora eğitimi alırken Alexander Aaronsohn'un "Türk Ordusu'yla Filistin'de" isimli hatıratını tercüme etmeye karar vermiştim. Fakat Aaronsohn hakkında çalışırken bu şahsın sıradan biri olmadığını gördüm. Alexander Aaronsohn'un Birinci Dünya Savaşı yıllarında diğer iki kardeşiyle birlikte Filistin'de "Nili" isimli bir casusluk teşkilatı kurduğunu fark ettim. Hatıratında yazdıkları da aslında Osmanlıya karşı casusluk yaparken gördüklerine dair bazı bilgilerdi. Bunları ki-taplaştırmak, Türkiye'de pek bilinmeyen fakat bizim için tarihte ağır maliyetler çıkaran bir örgütü aydınlatmak nasip oldu.

TEZKERE CEMAL PAŞA'DAN

¥ Üç kardeş nasıl kurabilmiş bu örgütü?

Romanya'dan Osmanlıya göç eden bir aileye mensup olan Aaron, Alexander ve Sarah Aaronsohn kardeşler, Filistin'de Rothschild'lerin imar ettirdiği Zikron Ya'akov köyünde yaşıyorlardı. I. Cihan Harbi başlayınca ayrı devlet kurmak isteyen Yahudilere ön ayak oldular. Oradaki her Yahudi bunları desteklemedi ama belirli bir genç kesimi örgütlediler. Neticesinde Nili gibi bir istihbarat örgütünü meydana getirdiler. O zamana kadar devletler tarafından yapılan istihbarat faaliyetlerini aile olarak yapmaya başladılar.

¥ Kimden güç aldılar peki?

Nili örgütü ortaya çıktıktan sonra Cemal Paşa'nın zaafı ve o günkü şartlarda işlerinin yaver gitmesi sayesinde, casusluk için kolay bir hareket sahası buldu. Ziraat mühendisi olan ağabey Aaron, bölgede ortalığı kasıp kavuran çekirge istilasıyla mücadele etme bahanesiyle her yere girdi. Zaten Cemal Paşa, istedikleri yere girebilmeleri için kendilerine bir tezkere vermişti. Onlar da gittikleri yerlerde çok sayıda stratejik bilgiyi kolayca topladılar. Bu bilgileri, o yıllarda Filistin'de Osmanlıya karşı savaşıyan İngilizlere verdiler. Karşılığında ise Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması noktasında diplomatik destek aldılar. Antisemitik olan bazı İngiliz diplomatların sempatisini kazandılar. Böyle daha sonra kurulacak olan İsrail'in işi daha da kolaylaştı.

LONDRA'DA İKNA FAALİYETİ

¥ İngilizler hemen ciddiye aldı mı bu genç örgütü?

Başlangıçta değil. İlk etapta İngilizler bunları şüpheyle karşıladı. Fakat daha sonra örgütün kurucularından Aaron bir yolunu bularak, Londra'ya gitti ve doğrudan İngiliz istihbarat biriminin başkanıyla görüştü. Ve onu ikna etti. Özellikle

Dördüncü Ordu hakkında topladıkları gizli bilgileri gösterince ikna oldular.

¥ Nili'nin çok büyük bir istihbari operasyonu olmuş mu?

Osmanlı Orduları, Gazze Cephesi'nde ilk iki savaşta İngilizleri durdurmayı başarmıştı. Fakat Nili örgütü askerin durumu, büyük silahların yerleri ve su kuyularının merkezleri gibi bilgileri ulaştırınca İngilizler tarafından Gazze düşürülüyor. İngilizler bu zaferi Nili'ye borçludurlar. Gerisi bu hadiseden sonra çorap söküşü gibi geldi.



Aaronsohn'ların aile fotoğrafı

Dağıtıldılar ama emellerine ulaştılar

¥ İttihatçı idare bu örgütün faaliyetlerini fark edemedi mi?

O yıllarda Orta Doğu casuslarla kaynıyordu. Ancak hainlik değilse de mutlaka idari bir zaaf oldu. Daha dikkatli olabilirlerdi. Özellikle Aaron'un Avrupa seyahatinin ve görüşmelerinin bu kadar rahat olması Osmanlı ve Alman istihbaratı anlamında tam bir fiyasko. Ancak 1917 sonlarında Teşkilat-ı Mahsusa bu örgütü tespit etti. Fakat artık iş işten çoktan geçmişti. Sarah intihar etti. Casusların bir kısmı yargılandıktan sonra idam edildi.

¥ Nili örgütü dağıtıldı ama hedeflerine ulaştı mı?

Aaronshon'ların bu istihbarat hizmetleri karşılığında İngilizlerden İsrail Devleti için söz alındığını iddia edebilirim. Nili'nin faaliyetleriyle İsrail'in kurulması arasında ciddi bağlantı var. Bu faaliyetleri İsrail'in kurulma sürecini kolaylaştırmıştır. Bu yüzden dağıtılsalar da maksatlarına ulaşmışlardır. Ayrıca Arap-İsrail çatışması gibi günümüze kadar süre gelen Orta Doğu'daki mevcut karmaşaya zemin hazırladılar.

“nili” isim oldu

¥ İsimleri nereden geliyor peki?

“Nili” adı Tevrat'ta Samula bölümünde geçen “Netzcah Israel Lo Ishakare” ifadesinin ilk harflerinden oluşturulmuştur. Bu cümle “İsrail'in sonsuzluğu yalan olmayacak” manasını taşıyor. “Nili” şimdilerde de İsrail'de ve Yahudilerde kız çocuklarına isim olarak veriliyor.

[status draft]
[nogallery]
[geotag on]
[publicize off|twitter|facebook]
[category istihbarat]

[tags KİTAP TAVSİYESİ, Filistin, Yahudi, Nili örgütü, sır, Orta Doğu, Casus, Savaş, Nili, YAZAR, PROF. DR. NECMETTİN ALKAN]